

Istraživanje poslovnog okruženja u Hrvatskoj

Zagreb, ožujak 2019.

American Chamber of Commerce in Croatia *Američka gospodarska komora u Hrvatskoj*

Sadržaj

Istraživanje poslovnog okruženja	3
Uvod	3
Metodologija, uzorak i svrha istraživanja	3
Rezultati istraživanja	4
Poslovanje u 2018.	4
Poslovno okruženje	5
Utjecaj institucija na poslovno okruženje	8
Usporedba s regijom	10
Poslovna očekivanja	13
Uvođenje eura i pristup sredstvima Europske unije	15
Zaključak	17

Istraživanje poslovnog okruženja

Uvod

AmCham Hrvatska okuplja više od 230 američkih, hrvatskih i drugih međunarodnih poduzeća koja zapošljavaju više od 78.000 ljudi u Hrvatskoj. Kao najstarija strana komora u Hrvatskoj, AmCham već više od 20 godina snažno doprinosi unaprjeđenju poslovanja kroz zagovaranje najboljih poslovnih praksi i niz preporuka za pozicioniranje Hrvatske kao privlačne destinacije za ulaganja.

Kao komora koja većim dijelom okuplja strane ulagače u Hrvatskoj, ali i znatan broj hrvatskih poduzeća upućenih na međunarodno tržište, AmCham Hrvatska je proveo istraživanje poslovne klime krajem 2018. Istraživanje među članovima uprava poduzeća dalo je uvid u rezultate poslovanja u 2018., ali i raspoloženje ulagača za buduće aktivnosti.

Metodologija, uzorak i svrha istraživanja

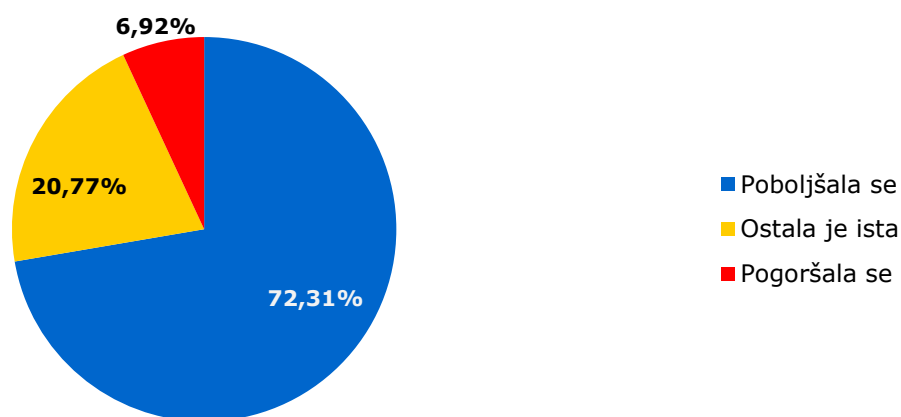
Istraživanje je provedeno u razdoblju od 19. prosinca 2018. do 6. veljače 2019. na uzorku od 130 članova uprava domaćih i međunarodnih poduzeća u Hrvatskoj. 33% poduzeća koja su sudjelovala u istraživanju prema kriteriju broja zaposlenih pripadaju kategoriji malih poduzeća. Oko 24% činila su srednja poduzeća, 28% velika poduzeća, a 15% poduzeća sa do 9 zaposlenih. U istraživanju je sudjelovao najveći broj poduzeća u prevladavajuće domaćem vlasništvu, 53% te 43% poduzeća u prevladavajuće stranom vlasništvu. Svega 4% poduzeća nalazi se u podijeljenom vlasništvu. Svrha istraživanja bila je utvrditi stavove ispitanika o općem poslovnom okruženju u Hrvatskoj.

Rezultati istraživanja

Poslovanje u 2018.

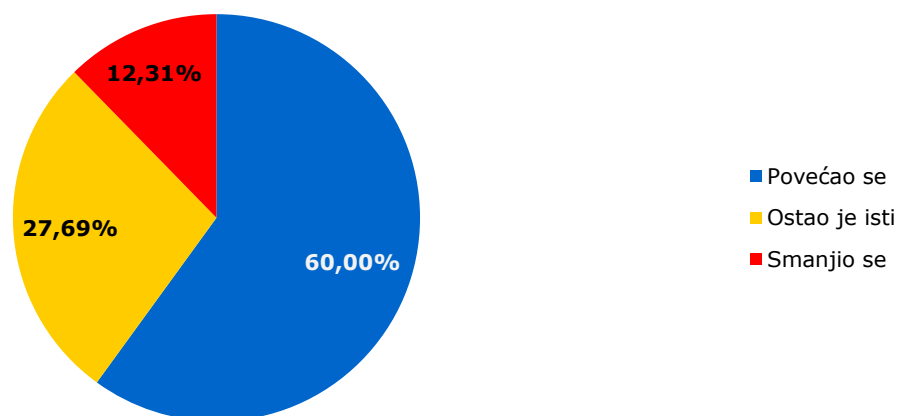
Većina ispitanika (72%) poslovanje u 2018. godini ocijenilo je boljim no u prethodnoj godini.

Kako se razvijala poslovna situacija Vašeg poduzeća u 2018?

Povećanje broja zaposlenih u 2018. navelo je 60% ispitanika.

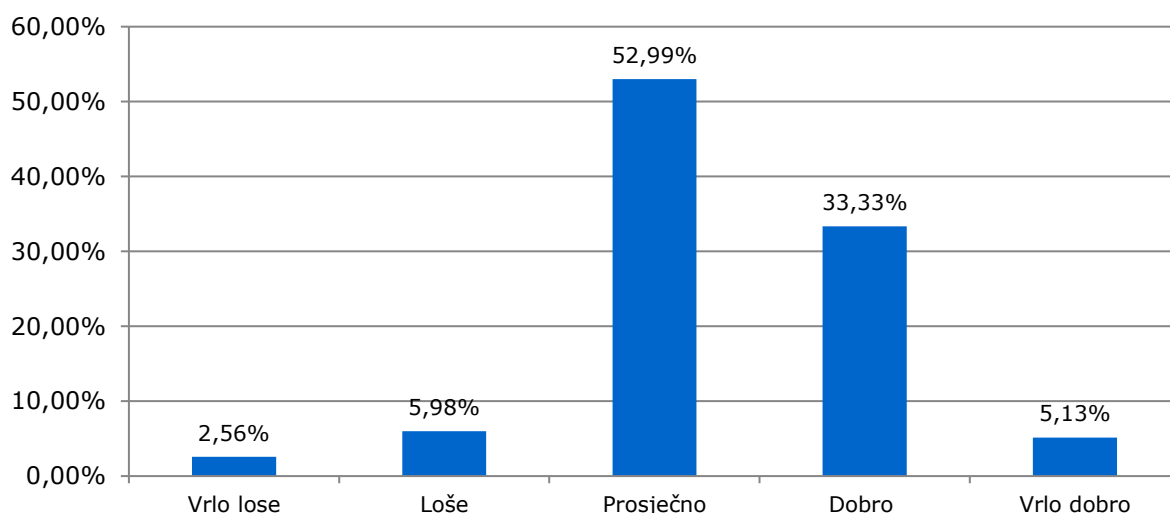
Na koji se način promijenio ukupan broj zaposlenih Vašeg poduzeća u 2018?

Poslovno okruženje

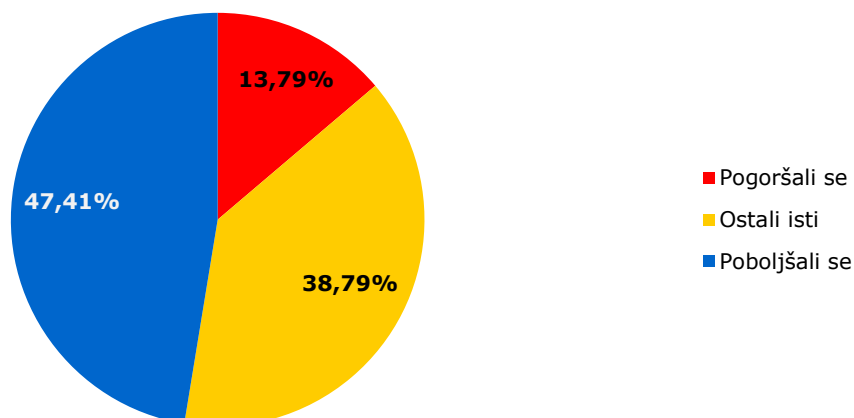
Sveukupno iskustvo poslovanja u Hrvatskoj 38% ispitanika ocjenjuje kao dobro ili vrlo dobro, 53% ocjenjuje ga prosječnim, a 9% lošim.

Kako biste ocijenili ukupno iskustvo poslovanja Vašeg poduzeća u Hrvatskoj?

Dok oko 14% ispitanika smatra da je u proteklih pet godina došlo do pogoršanja uvjeta poslovanja u Hrvatskoj, a 47% ispitanika smatra da su uvjeti poslovanja bolji. 39% ispitanika smatra da su uvjeti poslovanja ostali isti.

Biste li rekli da su se uvjeti poslovanja u Hrvatskoj u posljednjih 5 godina poboljšali, ostali isti ili se pogoršali?

Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u 2017.:

- 1) Duge i kompleksne administrativne procedure
- 2) Nestabilan regulatorni okvir
- 3) Oporezivanje rada
- 4) Nedostatak odgovarajuće radne snage

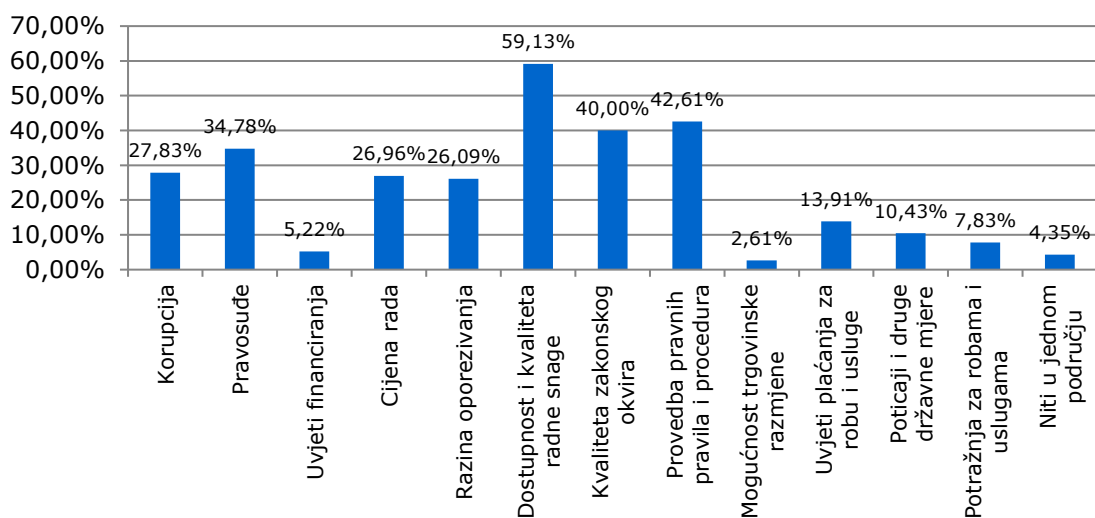
Glavni ograničavajući faktori u poslovanju u 2018.:

- 1) Nedostatak odgovarajuće radne snage
- 2) Nestabilan regulatorni okvir
- 3) Oporezivanje rada

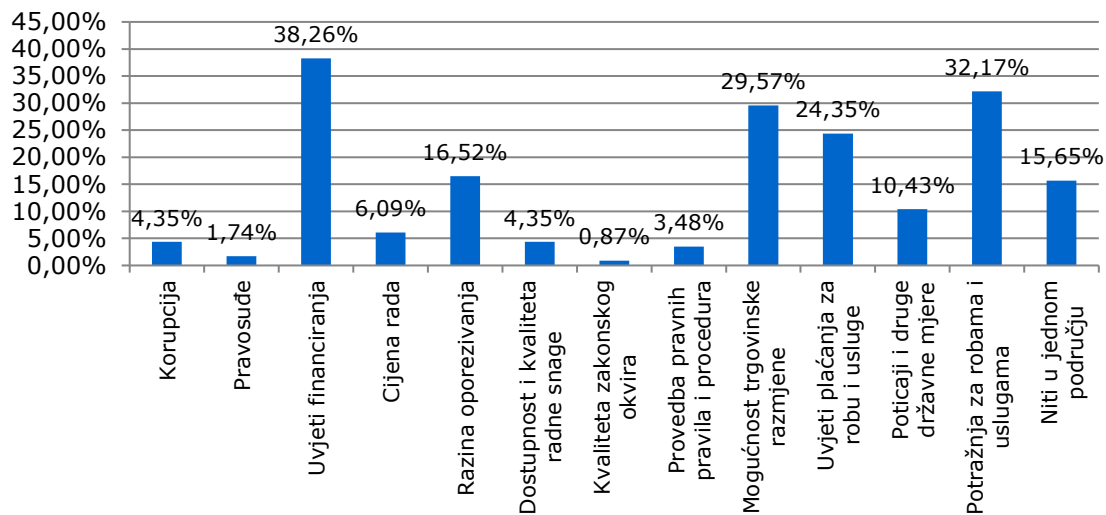
Ispitanici su kao tri glavna ograničavajuća faktora poslovanju svojih poduzeća u 2018. istaknuli iste faktore kao i za prethodno petogodišnje razdoblje. Nedostatak odgovarajuće radne snage nedvojbeno se ističe kao najveći izazov poslovanju u Hrvatskoj. Duge i kompleksne administrativne procedure, koje su istaknute kao najveći problem u istraživanju za 2018. godinu, u 2019. nisu se našle među prva tri ograničavajuća faktora.

Najveće pogoršanje uvjeta poslovanja u posljednjih 5 godina ispitanici vežu uz dostupnost i kvalitetu radne snage, provedbu pravnih pravila i procedura te kvalitetu zakonskog okvira. Najveća poboljšanja u razdoblju od 5 godina ispitanici vide u uvjetima financiranja, povećanoj potražnji za robama i uslugama i boljim uvjetima za trgovinu.

U kojim ste područjima uočili najveća pogoršanja u posljednjih 5 godina? Možete odabrati više odgovora.

U kojim ste područjima uočili najveća poboljšanja u posljednjih 5 godina? Možete odabrati više odgovora.

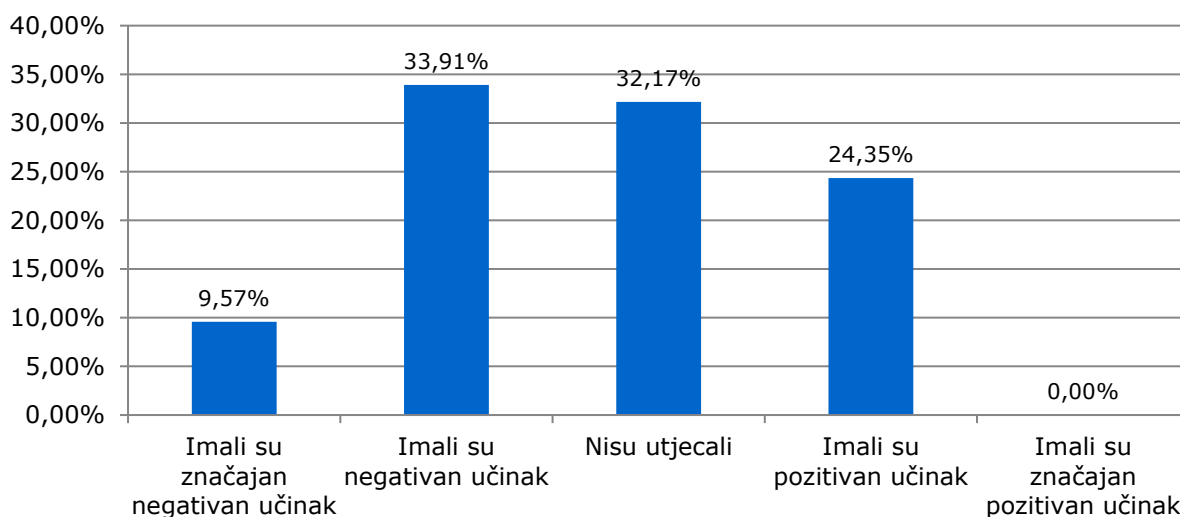

Utjecaj institucija na poslovno okruženje

76% ispitanika utjecaj državne administracije na poslovno okruženje vidi kao negativan ili pak bez učinka, što u usporedbi s prošlom godinom predstavlja smanjenje od 10%. Postotak ispitanika koji su u prošloj godini procijenili kako je utjecaj državne administracije na poslovno okruženje bio primarno negativan smanjen je s 44% na 34%, a postotak ispitanika koji su utjecaj ocijenili neutralnim smanjen je za dva postotna boda, s 34% na 32%. Postotak ispitanika koji smatraju da su regulative i aktivnosti državne administracije značajno negativno utjecali na poslovno okruženje neznatno je povećan: s 9% u prošloj na 10% u ovoj godini.

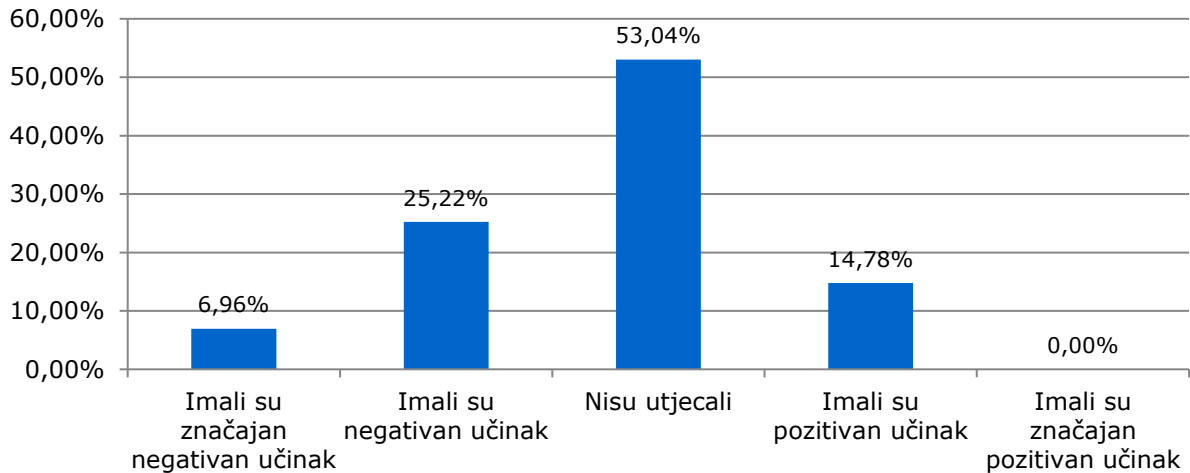
Većina ispitanika (53%) smatra da regulative i aktivnosti lokalne administracije nisu imali utjecaja na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina.

Na koji su način regulative i aktivnosti državne administracije utjecale na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina?

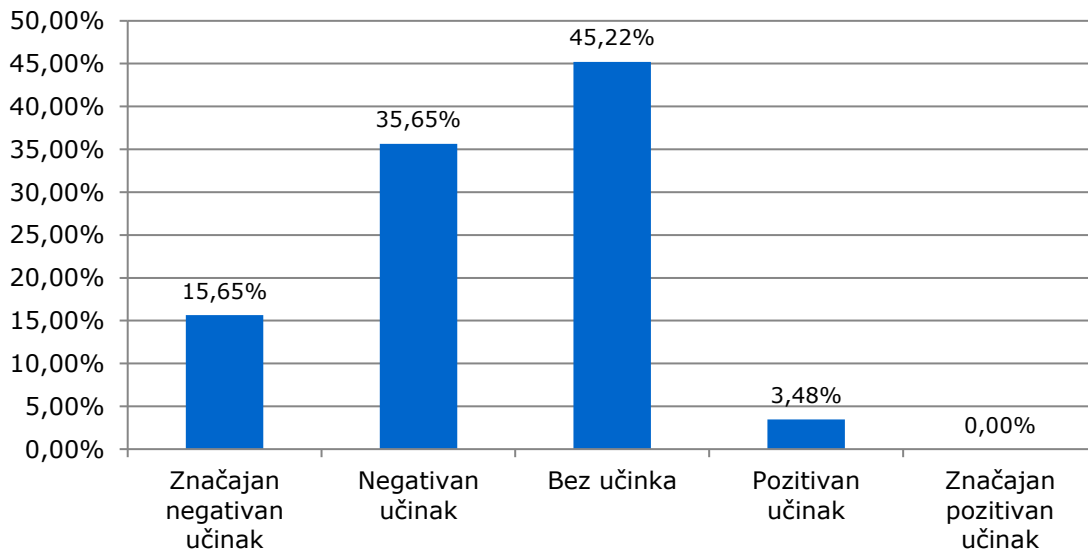

Na koji su način regulative i aktivnosti lokalne administracije (gradovi, općine, županije) utjecale na poslovno okruženje u Hrvatskoj u zadnjih 5 godina?

51% ispitanika utjecaj hrvatskog pravosuđa na poslovanje ocijenilo je negativnim ili značajno negativnim. Samo 3% ispitanika istaknulo je pozitivan učinak rada pravosuđa na poslovanje.

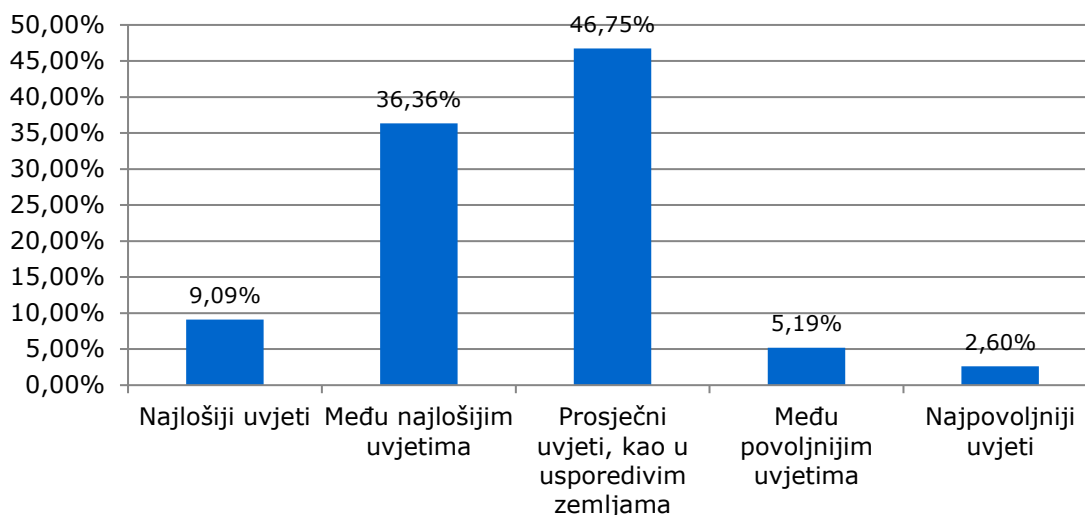
Je li rad hrvatskog pravosuđa izravno utjecao na Vaše poslovanje u posljednjih 5 godina?

Usporedba s regijom

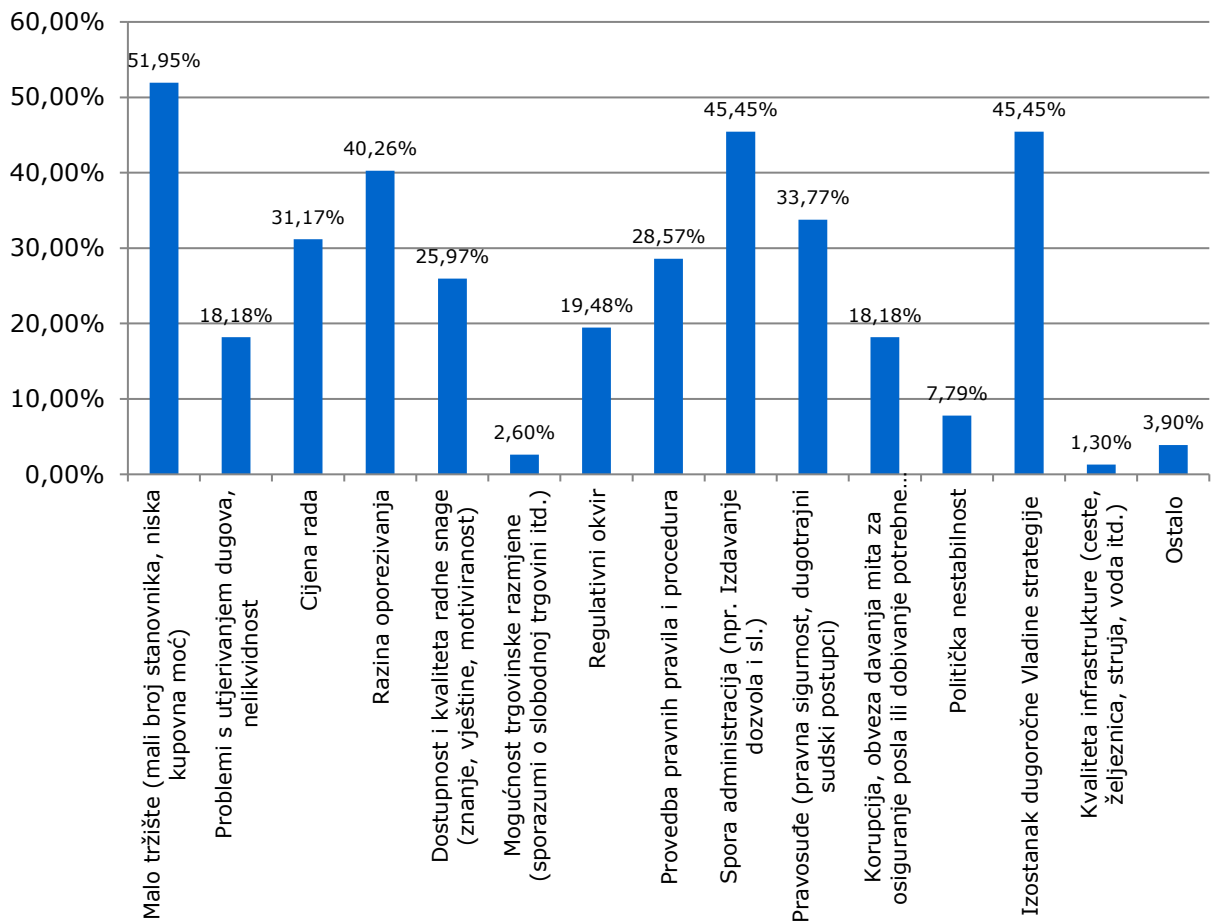
Oko 68% ispitanih poduzeća članova AmCham-a djeluje i u drugim državama srednje i istočne Europe, od čega njih 65% djeluje u više od 5 država regije.

Kako biste ocijenili uvjete poslovanja u Hrvatskoj u odnosu spram drugih država u SIE regiji u kojima posluje vaše poduzeće?

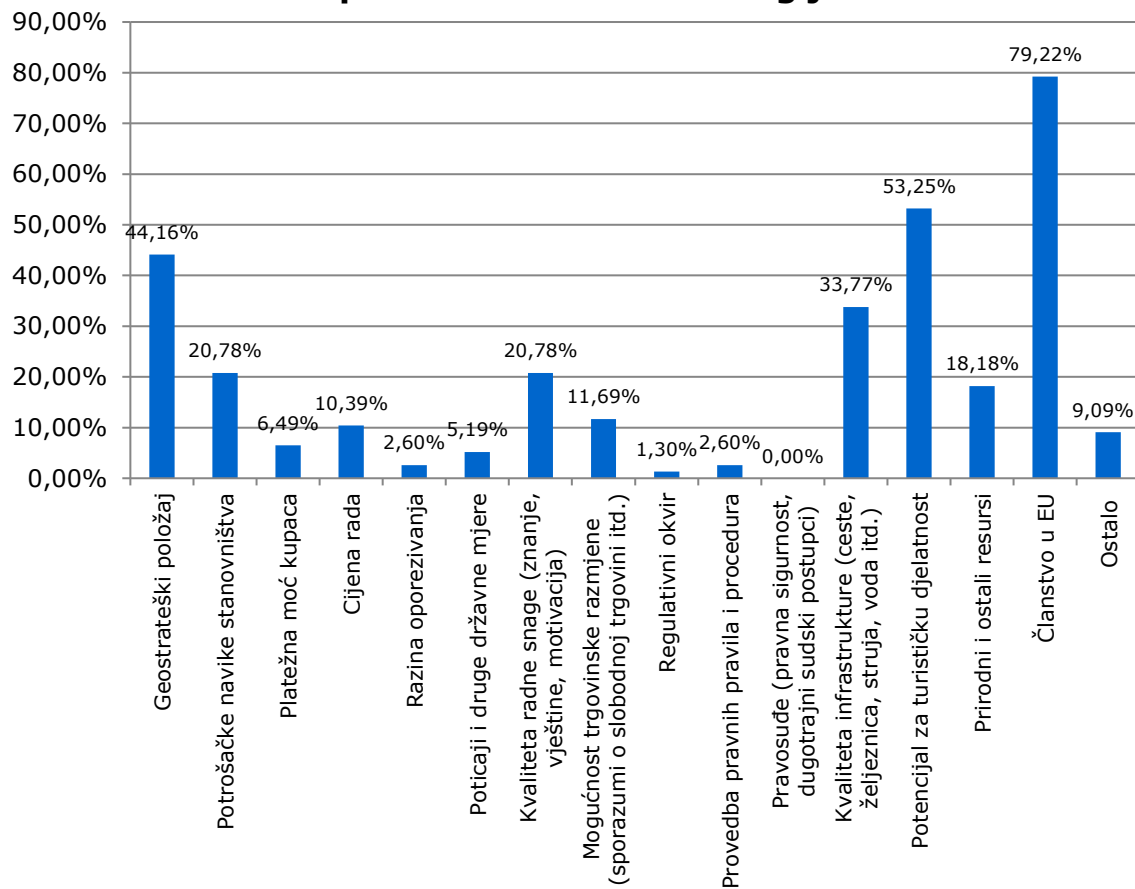
Samo 8% ispitanika uvjete poslovanja u Hrvatskoj ocjenjuje boljima od onih u ostalim državama srednje i istočne Europe, dok 45% smatra da su lošiji nego u drugim državama.

Koja biste 3 od navedenih problema ocijenili najvećim nedostacima kada je riječ o uvjetima poslovanja u Hrvatskoj, u usporedbi s državama u regiji?

Najveći nedostaci Hrvatske u odnosu na druge države odnose se na malo tržište te u jednakom omjeru sporost administracije i izostanak dugoročne vladine strategije. Porezno opterećenje, koje je istaknuto kao jedan od najvećih problema u prošlogodišnjem istraživanju, ove je godine četvrto na listi.

Koje tri stvari smatrate kao prednosti kada je riječ o uvjetima poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama u regiji?

Kao najveće prednosti Hrvatske ispitanici izdvajaju članstvo u Europskoj uniji, turistički potencijal zemlje, i geostrateški položaj.

Najveći nedostaci poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE:

- 1) Malo tržište
- 2) Spora administracija
- 2) Izostanak dugoročne vladine strategije

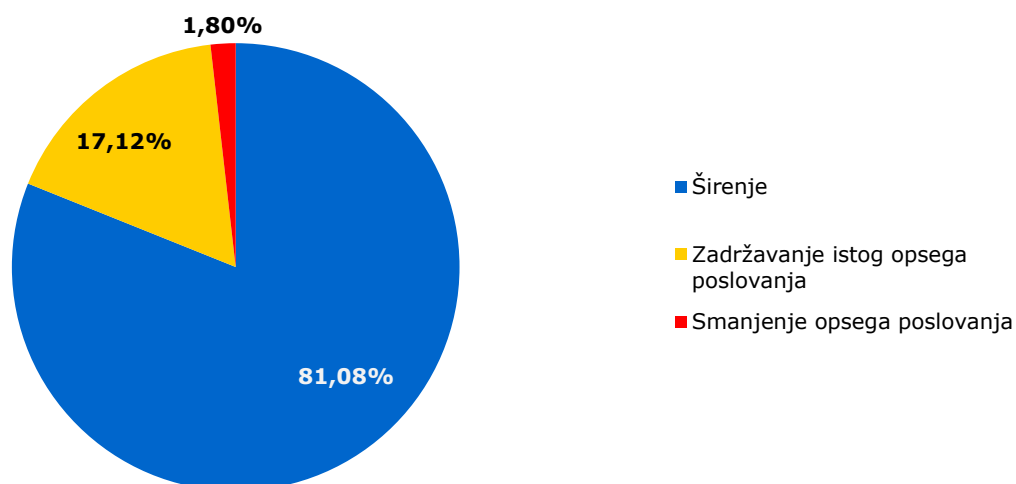
Najveće prednosti poslovanja u Hrvatskoj u usporedbi s državama SIE:

- 1) Članstvo u Europskoj uniji
- 2) Turistički potencijal zemlje
- 3) Geostrateški položaj

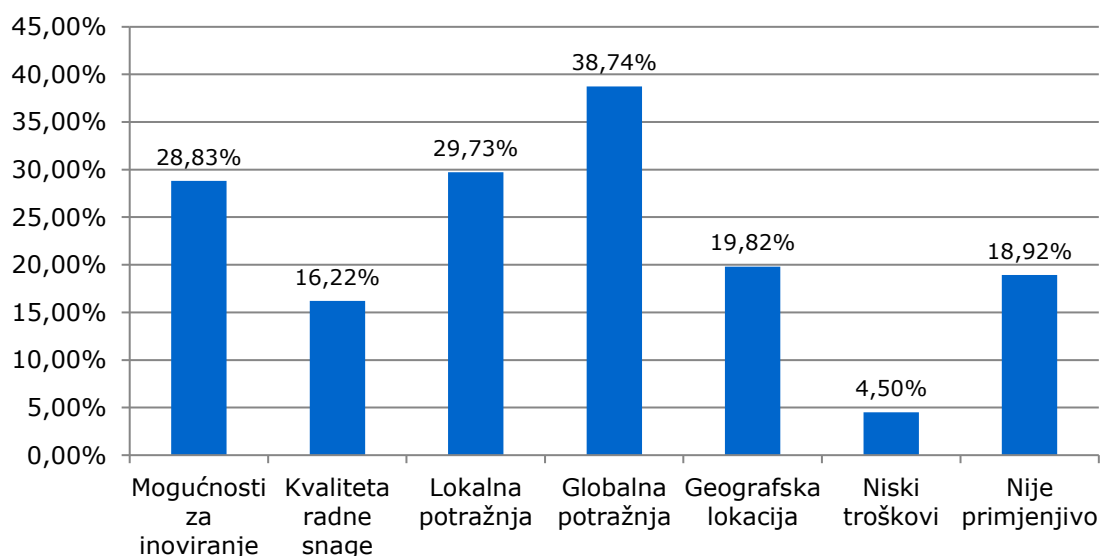
Poslovna očekivanja

Za nadolazeće razdoblje od 3 godine 81% poduzeća članica AmCham-a planira širenje poslovanja u Hrvatskoj, dok smanjenje planira svega 2%.

Kakav je plan Vašeg poduzeća za poslovanje u Hrvatskoj u sljedeće tri godine?

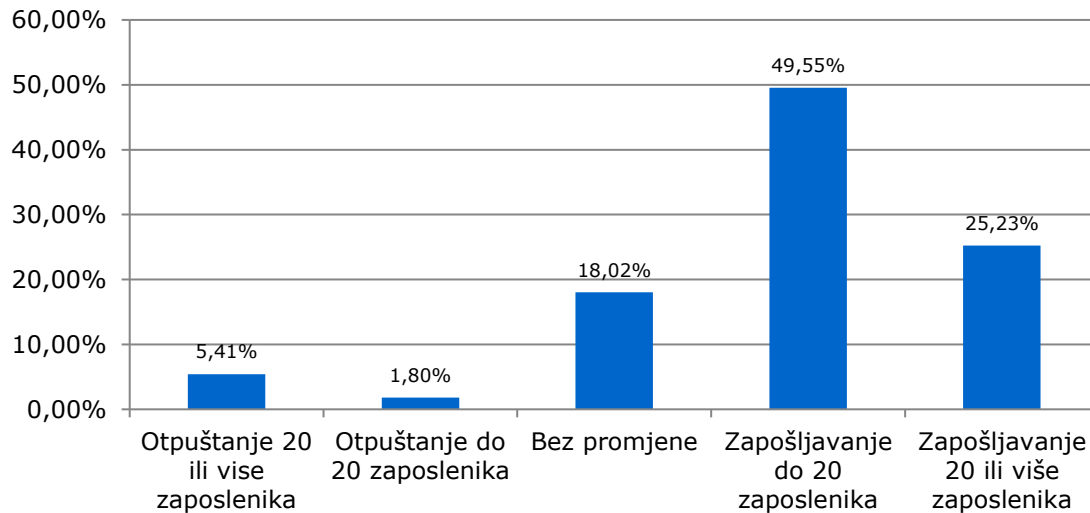

Ukoliko se Vaše poduzeće u Hrvatskoj planira širiti/ulagati, koji su glavni poticaji?

Od poduzeća koja planiraju širenje njih 39% vođeno je globalnom potražnjom, domaćom potražnjom i prilikama za inovacije (30%) i (29%).

Planira li vaše poduzeće zapošljivati dodatnu radnu snagu ili otpuštati zaposlenike u sljedeće tri godine?

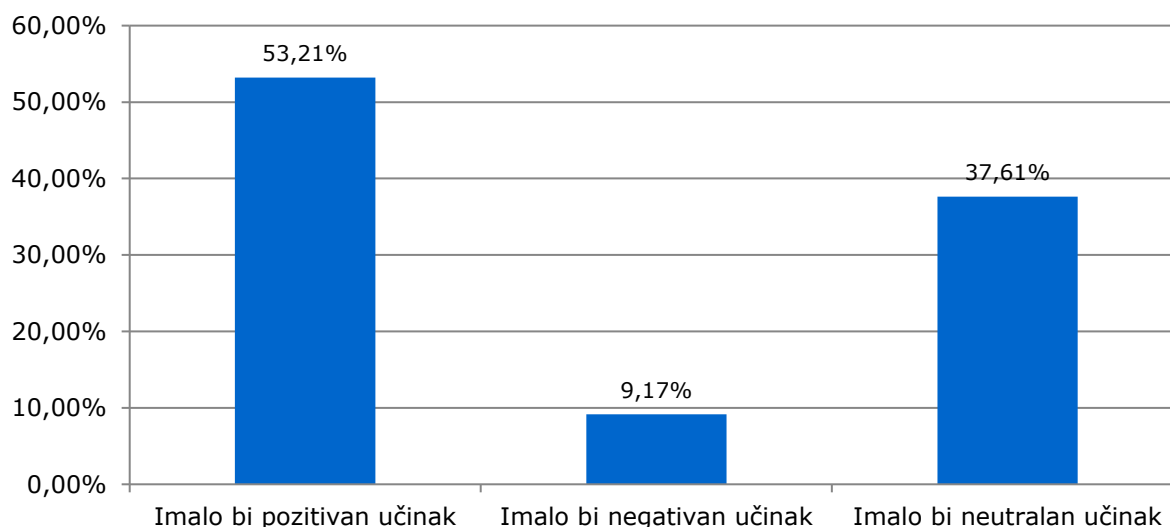
75% poduzeća planira nova zapošljavanja u sljedeće 3 godine, od čega 25% planira zaposliti više od novih 20 zaposlenika. 7% poduzeća planira smanjiti broj zaposlenika u sljedeće 3 godine.

Uvođenje eura i pristup sredstvima Europske unije

Kada je riječ o uvjetima poslovanja, članstvo u Europskoj uniji 79% ispitanika ističe kao glavnu prednost Hrvatske u usporedbi s državama u regiji.

91% ispitanika smatra kako bi uvođenje eura u Hrvatskoj pozitivno ili neutralno utjecalo na poslovanje.

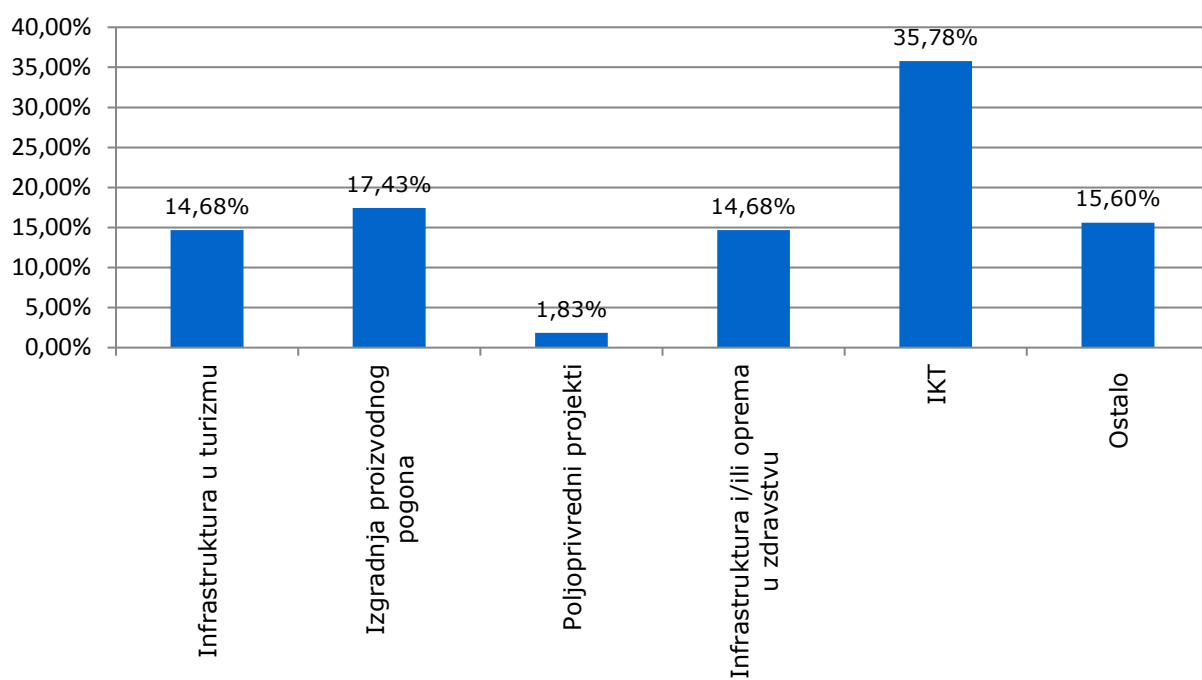
Kako bi uvođenje eura u Hrvatskoj utjecalo na Vaše poslovanje?

U prošlogodišnjem istraživanju, 49% ispitanika istaknulo je mogućnost korištenja EU sredstava kao treći glavni pozitivan učinak hrvatskog članstva u EU. No, svega je 11% poduzeća odgovorilo da su u trenutku provođenja istraživanja bili korisnici EU fondova.

Među ispitanicima postoji najveći interes za mogućnost prijave za dobivanje sredstava iz EU fondova za projekte iz područja IKT-a (36%) te za projekte vezano uz proizvodnju, odnosno uz izgradnju proizvodnog pogona (17%).

Ukoliko biste se prijavljivali za sredstva EU fondova, o kojem bi se tipu projekta radilo?

Zaključak

Iz rezultata prošlogodišnjeg istraživanja vidljiv je optimizam poslovne zajednice u Hrvatskoj koji se nastavio i ove godine.

Pozitivnu ocjenu poslovanja u protekloj godini daje 72% ispitanika (za usporedbu s 65% u godini prije). Širenje poslovanja najavljuje 81% ispitanika (što je za godinu prije iznosilo 79%). Naposljetku, nova zapošljavanja planira 75% ispitanika (rast od 4% u odnosu na prethodnu godinu).

Nezadovoljstvo predstavnika poslovne zajednice u prethodnim AmCham-ovim istraživanjima poslovnog okruženja odnosilo se uglavnom na niz problema koji zahtijevaju sustavne reforme poput pravosuđa, administrativnog opterećenja i rada javne uprave.

Iako su sve ove teme dobile svoje mjesto među prepoznatim problemima i ove godine, nedostatak radne snage koji se kao bitan problem za hrvatsko gospodarstvo nazirao u prošlogodišnjem istraživanju, ove je godine ocjenjen kao najveća prepreka poslovanju u Hrvatskoj i istovremeno područje u kome ispitanici uočavaju najveća pogoršanja.

Ovo jasno ukazuje kako je problem dostupnosti i kvalitete radne snage od ključnog značaja za hrvatsko gospodarstvo i konkurentnost u nadolazećem razdoblju.

Za dodatne informacije molimo kontaktirajte:
Američka gospodarska komora u Hrvatskoj
Andrea Doko Jelušić,
Izvršna direktorica
T: 01 4836 777
E: andrea.doko@amcham.hr